

Crisi internacional i cicle espanyol

JOSEP OLIVER

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA APLICADA DE LA UAB

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 27.09.07

Un creixent soroll de fons sobre els problemes en l'economia espanyola, parcialment vinculat al cicle electoral, s'ha començat a notar des de finals d'agost. S'argumenta que estem davant d'un canvi de cicle de l'economia espanyola o catalana, que té com a origen la moderació immobiliària.

Encara que és cert que s'està moderant l'activitat del sector, també ho és que s'hi barreja la crisi hipotecària que pateixen els Estats Units, els problemes financers mundials i els domèstics, per generar un embolic en què les hipoteques americanes, les britàniques o les espanyoles són expressions del mateix problema. I, afortunadament per a nosaltres, encara hi ha diferències.

No obstant, les tensions existents en els diferents mercats internacionals de crèdit poden repercutir de forma negativa sobre l'economia espanyola o sobre la catalana. I això es pot produir tant pels efectes directes que aquella crisi acabi generant com, especialment, pels seus impactes indirectes, a través del creixement europeu.

De manera directa, l'actual crisi financera, si continuen els problemes d'accessibilitat al crèdit molt més enllà dels pròxims mesos, podria acabar provocant algunes tensions en la concessió dels préstecs al sector privat, amb les negatives conseqüències que una situació d'aquestes

característiques acabaria generant sobre tot el conjunt de l'activitat econòmica.

No obstant, de l'àmbit exterior poden procedir els perills que resultin més importants. Durant els últims tres anys, l'economia espanyola ha començat un saludable canvi en les fonts del creixement de la demanda, a l'experimentar una moderació del consum privat, una positiva accentuació del creixement de la inversió productiva i de l'efectuada en l'obra pública, així com una recuperació bastant notable de totes les exportacions.

En gran mesura, aquests canvis produïts reflecteixen l'expansió que ha registrat l'economia europea i, particularment, l'alemanya. I, de la mateixa manera que hem estat disfrutant del seu impuls, si el creixement europeu es complica experimentarem unes conseqüències del tot oposades.

En quins àmbits de l'economia europea pot afectar la crisi hipotecària dels Estats Units? Hi ha tres possibles canals de transmissió. El primer és l'efecte negatiu sobre les importacions americanes. Un descens en les seves compres exteriors afectaria l'expansió global i, per tant, també afectaria el creixement europeu.

El segon canal de transmissió dels problemes dels Estats Units és el que hem vist les últimes setmanes: la crisi de confiança en els mercats europeus, que pot frenar decisions de crèdit i, per tant, acabar contribuint a frenar l'activitat.

Finalment, el reforç de l'euro davant del dòlar que comporta la debilitat americana ens complica bastant més les coses, ja que redueix la fortalesa que tindran les exportacions de les nostres empreses i incentiva al mateix temps les compres internacionals.

Avui, a finals del mes de setembre, les possibilitats s'inclinen per una resolució de la crisi financera no gaire dilatada en el temps. Si fos així, hi hauria menys impacte negatiu, tal com han posat de relleu les moderades revisions del creixement econòmic europeu i espanyol per a aquest exercici i per a l'any 2008.

No obstant, el més improbable no significa que sigui impossible. I, per tant, cal estar atent als problemes que es couen més enllà de les nostres fronteres.

En aquesta situació, l'únic que podem fer és treballar dur, reforçar la nostra competitivitat i fer-nos més forts per poder afrontar els problemes que, esperem, no hàgim d'acabar patint.